

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2007. november 6.

ESZPERANTÓ NYELV

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

**Általános útmutató az
I. Olvasott szöveg értése; II. Nyelvhelyesség; III. Hallott szöveg értése
vizsgarészekhez**

1. Jó megoldásként csak a Javítási-értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el.
2. Minden jó megoldás 1 pontot ér.
3. Ha a vizsgázó egy kérdésre több választ ad, akkor sem adható pont, ha a jó válasz is köztük van.
4. Fél pont és többletpont nem adható.
5. A feladatok után található szürke mező szolgál a pontozásra: a helyes megoldást jelölje egyessel, a helytelenül nullával, amennyiben nincs válasz, a négyzetet hagyja üresen; írja be azt is, hogy mennyi pontot ért el összesen a vizsgázó abban a feladatban!
Például:

1.	2.	3.	4.	5.	Max.	Elért
1	0	1		1	5	3

- A példában az 1., 3. és 5. kérdésre helyes a válasz, a 2.-ra adott nem fogadható el, a 4.-re pedig nem válaszolt a vizsgázó; összesen 3 pontot ért el ebben a feladatban.
6. Az írásbeli vizsga egyes részeiben elért pontszámok összesítésére használja a feladatlapok utolsó oldalán található táblázatot!
  7. Az egyes vizsgarészekben a kérdések száma nem mindig egyezik meg a vizsgapontok számával, ezért helyenként átszámításra van szükség. A vizsgapontok kiszámításához használja a Javítási-értékelési útmutató táblázatait!

I. Olvasott szöveg értése

Általános útmutató

A feladatokat kizárólag tartalmi szempontok alapján értékeljük, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor vesszük figyelembe, ha azok a válasz megértését akadályozzák.

Az elérhető maximális vizsgapont: 30.

Az elérhető maximális dolgozatpont: 30.

Részletes útmutató

1. feladat

1. I   2. H   3. C   4. E   5. K   6. D   7. J   8. A   9. F   10. G

2. feladat

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
H	D	I	G	F	C	E	B

3. feladat

		ARGENTINO	BOLIVIO	ĈILIO	EKVADORO	KOLOMBIO	PERUO	VENEZUELO
19.	La origino de ĝia nomo estas indiana persona nomo.						x	
20-23.	Ilia nomo ne originas de nomo de iu persono.	x		x	x			x
24-26.	La teksto diras la nomon de la persono, kiu „baptis” la landojn.		x			x		x
27-28.	Ilia nomo ligiĝas al Italio.					x		x
29-30.	Ilia nomo devenas el la 19-a jarcento.	x	x					

II. Nyelvhelyesség**Általános útmutató**

Az elérhető maximális vizsgapont: 30.

Az elérhető maximális dolgozatpont: 30.

Részletes útmutató**1. feladat**

1.	2.	3.	4.	5.	6.
B (F)	A	F (B)	D	C (A)	E

2. feladat

7. Kial
8. Kiam
9. Kion
10. Kio
11. Kion
12. Kiom
13. Kiajn
14. Kiel (Ĉu)
15. Kia
16. Kiel

3. feladat

17. sen
18. Dum (inter)
19. de
20. el
21. anstataŭ
22. trans
23. Tra
24. inter

4. feladat

25. ebl
26. iĝ
27. ind
28. um
29. ul
30. ist

III. Hallott szöveg értése

Általános útmutató

A feladatokat kizárólag tartalmi szempontok alapján értékeljük, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor vesszük figyelembe, ha azok a válasz megértését akadályozzák.

Az elérhető maximális vizsgapont: 30.

Az elérhető maximális dolgozatpont: 30.

Részletes útmutató

1. feladat

1. 2000 kilometroj
2. akvo
3. 1820
4. ĉevaloj
5. ministoj
6. soldatoj / kontrabandistoj
7. la dua mondmilito / faŝista regado / 1941-1944
- 8-9. fungo, muzeo

Az elhangzott szöveg

Urbo Odeso en Ukrainio staras sur katakomboj. Ĉu vi scias kio estas Odesaj katakomboj? Tio estas aro da malplenaj galerioj aŭ tuneloj, kiuj restis sub Odeso post la elpreno de kalkoŝtono, el kiu estas konstruita la malnova Odeso. La tuta longeco de la senorda labirinto superas dumil kilometrojn, sed la duono restas tute nekonata. Ekzistas multaj tuneloj, pri kiuj oni scias, sed neniam oni sukcesis trovi ilin. Multaj el ili nun estas plenigitaj de akvo.

La elterigado de kalkoŝtono komenciĝis en la 1820-aj jaroj kaj daŭris ĝis la 60-aj jaroj de la XX-a jarcento. Oni tranĉis la molan ŝtonon per segiloj kaj la pretajn blokojn forveturigis per ĉaroj, kiujn tiris ĉevaloj.

Jam ekde la mezo de la XIX-a jarcento ekloĝis homoj en la forlasitaj minejoj. Komence, tiuj estis ministoj, kiuj deziris loĝi „proksime al la laborejo”. Poste sekvis kontrabandistoj, kiuj subtere, sendogane transportadis komercajn varojn. Pli poste, dum tempestaj jaroj, ekde la komenco de la XX-a jarcento, tie kaŝis sin revoluciuloj, kaj soldatoj forkurintaj el diversaj armeoj.

Inter 1941-1944, dum la faŝista regado de la urbo, en la katakomboj troviĝis lernejo, fabrikoj de municio, stokejoj, loĝejoj de partizanaĵo. Tiutempe konstante aŭ portempe en la katakomboj loĝis de 100 ĝis 20000 personoj! En la 50-aj jaroj tie estis fornitaj stokejoj, vinkeloj kaj eĉ taksiejo. En la 70-90-aj jaroj en la katakomboj aperis fungo-kultivejoj kaj muzeo de partizana batalo.

(laŭ Juna Amiko 102)

2. feladat

	V	F
10. En la katakomboj estas kaŝitaj multaj trezoroj.		x
11. Infanoj volonte iradas laŭ la nekonataj vojoj.	x	
12. Bedaŭrinde multaj infanoj vojeraras kaj mortas tie.		x
13. En la katakomboj oni organizas konkursojn.	x	
14. Estas tie grandaj rezervuoj por la rubo de la urbo.		x
15. La katakomboj estas plenaj je mikroboj.		x
16. En la labirinto estas absoluta malvarmo.		x
17. La vizitantoj rajtas nenion lasi subtere.	x	

Az elhangzott szöveg

Nun la Odesaj katakomboj aspektas kiel kelkkilometra labirinto de subteraj koridoroj, jen 3x4 metrojn altaj kaj larĝaj, jen 20x40 centimetrojn etaj. Estas tie lokoj, kie oni devas rampi kvarpiede. Entute la katakomboj estas legendo de Odeso kaj revo de preskaŭ ĉiuj odesaj geknaboj. Allogas la sekreto de neniam viditaj kaŝvojoj de la subtera labirinto, kiuj povas alporti ajnan surprizon – de ortrezoro ĝis morto en plenaj mallumo kaj soleco... Trezoroj cetere neniam troviĝis tie, kaj dank'al provita savtaĉmento, feliĉe, jam delonge neniu mortis misvoje, sed juneco ĉiam bezonas aventurojn.

Nuntempe okazas en la katakomboj konkursoj pri orientado, kiujn partoprenas teamoj ne nur el Odeso, sed ankaŭ el aliaj urboj. En multaj lokoj ekzistas „bazejoj”, kie la teamoj loĝas dum kelkaj tagoj. La manĝaĵon kaj akvon oni alportas, ĉiun elĵetaĵon, rubon oni kolektas en plastajn sakegojn kaj forportas ilin supren, ĉar en la katakomboj estas ĉiam konstanta temperaturo +14 °C, absoluta mallumo kaj plena manko de mikroboj, kiuj povus asimili kaj putrigi la rubaĵojn. Do, tie estas sterila atmosfero, kaj la vizitantoj klopodas konservi tion.

(laŭ Juna Amiko 102)

3. feladat

18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
c	a	c	b	a	b	b

Az elhangzott szöveg

En Aŭstralio, sur la plaĝoj kaj ĉe la subĉielaj naĝejoj la homoj, kiam ili sunumas, ŝprucigas sur sin kremon kaj ŝmiras per siaj manoj preskaŭ ĉiun angulon de la korpo por protekti sin kontraŭ danĝeraj sunradioj. Tiu diligenteco de aŭstralianoj estas kaŭzita pro la alarmo de sciencistoj, kiuj malkovris antaŭ kelkaj jaroj, ke en la ozontavolo ĉirkaŭ la Tero ekestis truo super Aŭstralio. Estas menciinde, ke jam antaŭ tiu tempo oni rimarkis, ke multaj Eŭrop-devenaj homoj kun helkolora haŭto suferis pro haŭtkancero, kiu estis kaŭzita de la forta sunbrilo en sennuba ĉielo.

Evidentiĝis, ke en la estigo de la truo plej multe kulpis la gasoj CFC, kiujn oni uzas ekzemple por harŝprucaĵoj kaj purigaĵoj por la hejmoj. Tre baldaŭ, unue en la evoluintaj landoj, la uzado de tiuj gasoj estis malpermesataj kaj iom post iom oni rimarkis, ke la truo komencis malgrandiĝi, sed tamen ne malmultiĝis la viktimoj je haŭtkancero. La sciencistoj malkovris ankaŭ tion, ke la haŭtkanceron kaŭzas ne nur la ozontruo, sed ankaŭ la fortaj sunradioj ĉie en la mondo.

La ultraviola radiado havas pli mallongajn radiolongojn ol la videblaj por la homaj okuloj. Ĝi estas dividita en tri partojn.

UV-A (315-400 nanometroj) estas la malplej damaĝa. Ĉi tiun formon de ultraviolo oni uzas ankaŭ en sunumejoj.

UV-B (280-315 nanometroj) povas kaŭzi kaj haŭtkanceron kaj damaĝi al la okuloj, tamen eta kvanto estas necesa por produkti la vitaminon D en nia haŭto.

UV-C (100-280 nanometroj) estas la plej danĝera por ĉiuj vivuloj. Estas bone, ke la stratosfera ozontavolo ensorbis la tutan UV-C, la plej mortigan formon, kaj eĉ la maldikigita ozontavolo ne permesas trairi multon, tamen mi ripetas al ĉiuj: antaŭ ol sunumi ne forgesu ŝmiri vin per protekta kremo!

(laŭ Juna Amiko 106)

---

4. feladat

25. 2171 m
26. piede
27. rozkolorajn / rozajn
28. kuracan / medikamentan
29. antaŭ 23 jaroj
30. premion („meritulo de medioprotektado”)

Az elhangzott szöveg

La 10-an de junio 51 unua-klasaj lernantoj de la mezlernejo *Kusacu* grimpis sur dormantan monton *Moto-Ŝirane*, kiu estas 2171 metrojn alta, por planti tie *komakusa* (*dicentra peregrina*). Ili veturis ĝis la lasta stacio per telfero, poste ili piediris ĝis la pinto. Ili plantis 50 *komakusa*-idojn en la ŝtonetan teron, kaj poste ili starigis ŝildojn per kiuj ili atentigis pri la protekto de la valoraj plantoj.

Komakusa estas 10-20 centimetrojn alta. Ĝi kreskas en la dezerto de vulkano. Ĝi havas rozkolorajn florojn en somero. Antaŭ la dua mondmilito *komakusa* amase kreskis bele ĉirkaŭ la montopinto, sed pro ĝia beleco, kiel ĝardenfloro, kaj pro ĝia efiko, kiel medikamento, oni tiel multe kolektis kaj ŝtelprenis ĝin, ke ĝi preskaŭ malaperis. Antaŭ 23 jaroj lernantoj kaj lokaj homoj komencis protekti ĝin. Ilian agadon subtenas la urbo *Kusacu* kaj la arbargardistaro. Ĉiun jaron la lernantoj plantis idojn dum la florsezono. Dank' al tiuj klopodoj, nun oni povas trovi multajn bele florantajn *komakusa* kaj malmultiĝas ŝtelistoj. Pro tiu agado la grupo ricevis premion en ĉi tiu jaro kiel „meritulo de medioprotektado”.

(laŭ Juna Amiko 106)

IV. Íráskészség

Általános útmutató

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát e szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Ezen értékelési eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szövegkörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

A javítás alapelvei

1. Az adott szinten bizonyos lexikai egységek és nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Az ilyen típusú hibákat az értékelésnél nem kell figyelembe venni.
2. Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.
3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó kevesebbet vagy többet írt a megadott szöveghossznál.
4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.
5. Az értékelési szempontok és értékelési skálák szerint megítélt pontszámot a válaszlapok után található táblázatba kell beírni, valamint azt is, hogy az adott feladatban mennyi pontot ért el a vizsgázó.
6. A javító tanár szöveges értékeléssel is kiegészítheti a pontozásos értékelést.
7. A vizsgarészben elért pontszámok összesítésére használja a feladatlap utolsó oldalán található táblázatot!

1. feladat

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom és szöveghossz	5 pont
Szövegalkotás	3 pont
Formai jegyek és hangnem	2 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvhelyesség és íráskép	5 pont
Összesen	20 pont

1. Amennyiben a dolgozat a *Tartalom és szöveghossz* értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.
2. Mivel a két feladat aránya az értékelésben 1/3-2/3, az első feladat pontszámát felezni kell, azaz 10 vizsgapont szerezhető. Amennyiben a pontszám felezése után kapott összeg fél pontra végződik, felfele kell kerekíteni.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése*Tartalom és szöveghossz*

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tér ki, és megfelelően tárgyalta-e azokat
- hogyan valósította meg a kommunikációs célokat
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A tartalmi teljesség megítélésénél az a döntő, hogy a vizsgázó közli-e az adott szituációban lényeges információkat. Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó más anyanyelvű olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy tizenkettedikes).

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben a megfelelő kérdés feltevése azt jelenti, hogy a vizsgázó megfelelően fejtette ki az adott szempontot.

Egyes vizsgafeladatoknál a tartalom értékelésénél a segédanyag tartalmi információi is irányadóak lehetnek. Ekkor azt is figyelembe kell venni, hogy a vizsgázó írásműve nem tartalmaz-e sokkal kevesebb információt, mint a segédanyag. Amennyiben azonban a feladat nem tartalmaz erre vonatkozó utasítást, akkor nem kérhető számon a vizsgázón a segédanyagban megjelenő összes információ.

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont nem megfelelő. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvhelyesség* szempontoknál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség!

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).

A *Szövegalkotás* szempontnál a *Tartalom és szöveghossz* szemponttól függetlenül kell eljárni és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre.

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg

- megfelel-e a szövegfajtaival szemben támasztott formai követelményeknek (pl. levél esetén helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást)
- hangneme és stílusa megfelel-e a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.

Szókincs, kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a *Szókincs, kifejezőmód* vagy a *Nyelvhelyesség* szempontnál.

Amennyiben például a vizsgázó helytelen előljárót használ, ezt a hibát csak a *Szókincs, kifejezőmód* szempontnál lehet értékelni. Ha azonban egyáltalán nem használ vonzatot, ezt a hibát csak a *Nyelvhelyesség* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Nyelvhelyesség és íráskép

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondat szerkesztés)
- írásképe áttekinthető-e, jól olvasható-e a szöveg.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést.

Javítási jelrendszer

A hibákat a lap jobb oldalán található sávokban kell jelölni a következők szerint:

1. oszlop:

Tartalom és szöveg hossz

Bekarikázott számokkal jelöljük a teljesen kifejtett irányítási szempontokat. Mínuszjel követi a csak részben kifejtett szempontot. A szavak számát írjuk az 1. oszlop fölé!

Szövegalkotás

T = helytelen tagolás

K = kohéziós hiba

Formai jegyek és hangnem

F = hiányzó formai jegy

bekarikázott F = meglévő formai jegy

Hn = nem megfelelő hangnem

2. oszlop:

Szókincs, kifejezőmód

L = lexikai hiba

LÉ = értelemzavaró lexikai hiba

Kif = kifejezőmódbeli hiba

3. oszlop

Nyelvhelyesség (mondattan, alaktan, helyesírás) és íráskép

Ny = nyelvtani hiba

NyÉ = értelemzavaró nyelvtani hiba

H = helyesírási hiba

O = olvashatatlan szövegrész

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba

hullámos vonal = lexikai, kifejezőmódbeli hiba

hiányjel = hiányzik egy szó

nyíl = szórendi hiba

aláhúzás; = ismétlődő hiba

Az ismétlődő hibákat, valamint az olyan hibákat, amelyeknél az adott nyelvtani struktúra ismerete nem várható el a vizsgázótól, csak a szövegben kell jelölni, a javításáiban nem.

Értékelési skála (1. feladat)

Tartalom és szövegössesség

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A kommunikációs célokat megfelelően valósította meg. A megadott szövegössesség keretei között maradt.	A vizsgázó négy vagy három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többi pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg. Legalább 60–90 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többi pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: Egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt. vagy: Legalább három irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg. 30–60 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó egy irányító szempontot sem dolgozott ki megfelelően. vagy: Háromnál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. vagy: Más témáról írt. A dolgozat terjedelme 30 szónál rövidebb.

Szövegalkotás

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió.	A szöveg felépítése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és befejezés. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, izolált mondatok halmazából áll.

Formai jegyek és hangnem

2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. Néhol nem megfelelő a kifejezőmód, ez azonban alig nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a kifejezőmód, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.	A szövegben felhasznált szókincs nagyon szegényes. A nem megfelelő kifejezőmód több helyen nehezíti és/vagy akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvhelyesség és íráskép

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szöveg több nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem nehezítik.	A vizsgázó csak egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem kellően változatos. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található. A szöveg jelentős része nehezen olvasható illetve olvashatatlan.

---

2. feladat

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom és szöveghossz	5 pont
Szövegalkotás	5 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvhelyesség és íráskép	5 pont
Összesen	20 pont

Amennyiben a dolgozat a *Tartalom és szöveghossz* szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése*Tartalom és szöveghossz*

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tér ki, és milyen mélységben tárgyalta azokat
- megfelelően kifejtette-e és indokolta-e véleményét
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A témakifejtés során a vizsgázónak a megadott témát tágabb kontextusba kell helyeznie, továbbá ki kell fejtenie, és érvekkel alá kell támasztania véleményét (valamelyik irányító szempont kapcsán).

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont nem megfelelő. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvhelyesség* szempontoknál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség!

A *Szövegalkotás* — *Szókincs, kifejezésmód* — *Nyelvhelyesség és íráskép* szempontok kifejtését, valamint a Javítási jelrendszert lásd az első feladatnál!

Értékelési skála (2. feladat)

Tartalom és szöveghossz

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A kommunikációs célokat megfelelően valósította meg. Részletesen kifejtette, és érvekkel megfelelően alátámasztotta véleményét. A megadott szöveghosszúság keretei között maradt.</p>	<p>A vizsgázó négy vagy három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg. Törekedett arra, hogy részletesen kifejtse, és érvekkel alátámassza véleményét. Legalább 140–190 szó hosszúságú szöveget hozott létre.</p>	<p>A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: Egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt. vagy: Legalább három irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg. Nem fejtette ki véleményét, alig érvelt. 60-130 szó hosszúságú szöveget hozott létre.</p>	<p>A vizsgázó egy irányító szempontot sem dolgozott ki megfelelően. vagy: Háromnál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. Nem fejtette ki véleményét. vagy: Más témáról írt. A dolgozat terjedelme 60 szónál rövidebb.</p>

Szövegalkotás

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
<p>A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió. A formai tagolás megfelelő.</p>	<p>A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra. Nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.</p>	<p>A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.</p>	<p>Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, izolált mondatok halmazából áll.</p>

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.</p>	<p>A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. Néhol nem megfelelő a kifejezőmód, ez azonban alig nehezíti a mondanivaló megértését.</p>	<p>A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a kifejezőmód, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.</p>	<p>A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő kifejezőmód több helyen nehezíti és/vagy akadályozza a szöveg megértését.</p>

Nyelvhelyesség és íráskép

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, mondatszerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba található benne.</p>	<p>A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondatszerkesztésre. A szöveg több nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem nehezítik.</p>	<p>A vizsgázó csak egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondatszerkesztése nem kellően változatos. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek többször nehezítik a megértést.</p>	<p>A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat-szerkesztés jellemzi. Sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található benne. A szöveg jelentős része nehezen olvasható illetve olvashatatlan.</p>